

Metodický návod pro učitele na osvětové a vzdělávací aktivity pro žáky a studenty v rámci zapojení školy do projektu Pijeme kohoutkovou

Zlepšování pitného režimu bez plýtvání vodou

Cílová skupina: žáci 1. stupně základní školy

Vhodné předměty: výchova k občanství, výchova ke zdraví, environmentální výchova

Cíle:

- Žák formuluje konkrétní sdělení o daném tématu.
- Žák odpovídá na otázky pomocí interpretace v jednoduchých grafech.
- Žák předkládá konkrétní řešení, jak může ve vlastním životě snížit plýtvání vodou.
- Žák vybraným/předloženým způsobem reflektuje probírané téma.

Čas: 60–90 minut dle zvoleného způsobu reflexe

Místo: školní aula, tělocvična, jídelna

Související a podpůrné materiály:

- Vyhodnocení auditu 1. stupeň

Zlepšování pitného režimu bez plýtvání vodou

Evokace – 15 minut

Připomeňte žákům projekt „Pijeme kohoutkovou“, první měření a vyzvěte je, aby metodou Řekni mi víc¹, říkali informace, které se zatím dozvěděli k tématu.

Fáze uvědomování si významu – 30 minut

Po druhém měření spotřeby vody s žáky provedeme opět vyhodnocení měření. Výsledky zpracujeme obdobným způsobem jako při prvním měření.

U mladších ročníků výsledky interpretujeme, u starších ročníků žáky vedeme k vlastní interpretaci. U žáků 5. ročníků doporučujeme porovnat jednoduché grafy z prvního a druhého měření následujícími otázkami:

¹ Metoda je ideální pro zopakování látky nebo zjištění, jak si žáci poradili s domácím úkolem. Není náročná na přípravu, čas, organizaci ani prostor. Učitel napíše na tabuli v bodech oblasti, kterým se chce, v souvislosti s daným tématem věnovat, a rozdělí třídu na takové skupiny, v jakých chce metodu realizovat. Poté prochází jednotlivé oblasti a postupně vyzývá žáky z jednotlivých skupin, aby k oblastem řekli co nejvíce informací. Informace se nesmí opakovat a ty klíčové na tabuli označíme. Každá řada získává body za správné odpovědi. Vyhrává řada, která získala nejvíce bodů.

- Podařilo se nám snížit množství plastových lahví během druhého měření? Z čeho jste to poznali?
- Zvýšil se pitný režim/množství vypité vody v druhém měření oproti prvnímu měření? Z čeho jste to poznali?
- Jak si vedly jednotlivé třídy ve snižování množství plastů? Seřadte jednotlivé třídy sestupně/vzestupně podle toho, kolik plastů ušetřily.
- Jak si vedly jednotlivé třídy ve zlepšování pitného režimu? Označte třídy, kterým se to podařilo a spočítejte o jaké množství.

Metodou brainstormingu² vedte žáky k hledání odpovědi na otázku: „*Co bychom mohli jako třída udělat pro snížení plýtvání vodou*“. Všechny nápady zapisujte na tabuli a následně nechte žáky vybrat určitý počet konkrétních kroků, které budou od následujícího týdne realizovány v praxi. Doporučujeme realizované nápady zkusit např. na jeden týden a následně s žáky slovně zhodnotit, jaký mají z plnění vybraných kroků pocit, abyste výběr případně upravili.

Reflexe: 10–30 minut – dle zvolené metody

V každé třídě následně proveďte jednu z níže uvedených aktivit, abyste završili proces reflexe. Aktivity vybírejte dle schopností, věku a preferencí vašich žáků. Některé z výsledků můžete vyvěsit na nástěnku celého projektu.

Možné aktivity pro reflexi:

- Napište, co pro vás bylo během měření těžké a proč a co pro vás bylo naopak snadné a proč.
- Napište, proč má smysl šetřit vodou a pokud pro to můžete ve vašem životě udělat nějaké konkrétní kroky, napište je.
- Napište, co pro vás bylo překvapující na výsledcích při prvním i druhém měření a proč.
- Napište, jaké jste se dozvěděli o tématu vody či plastů nové informace.
- Nakreslete, co si pamatujete o tématu vody či plastů.
- Nakreslete vodu, která teče z kohoutku do vašeho oblíbeného hrnečku.
- Nakreslete, jak bude vypadat hromada plastových lahví po jednom dni/týdnu ve škole, když si každý váš spolužák dá během dne vodu z jedné půl litrové lahve.
- Na polovinu papíru nakreslete, jak se bude cítit/vypadat paní uklízečka při úklidu školy, když bude muset z každé třídy uklidit alespoň 20 plastových lahví. Na druhou polovinu papíru nakreslete, jak se bude cítit/vypadat, když nebude muset v celé škole uklidit jedinou plastovou láhev.
- Pro reflexi můžete použít samozřejmě jakoukoli jinou aktivitu, která se vám bude hodit do vašeho celkového záměru.

² Na tabuli napíšeme otázku. Dále žákům sdělíme, že jejich úkolem bude uvádět konkrétní příklady k dané otázce. Každý může říkat všechny věci, které ho k tématu napadají. Úkolem je shromáždit ne jednu správnou odpověď, ale vše, co by se tématu mohlo týkat a mohlo nám pomoci i při následném hledání řešení. Nikdo by se neměl k odpovědím v této fázi vyjadřovat ani je hodnotit, a to ani vyučující. Nápady na tabuli může zapisovat vyučující nebo vybraní dobrovolníci z řad žáků. Po ukončení práce v této fázi bude následovat zhodnocení toho, co se na tabuli objevilo, a další práce s odpověďmi – hlasování o výběru konkrétních činností, které žáci budou realizovat pro snížení plýtvání vodou.